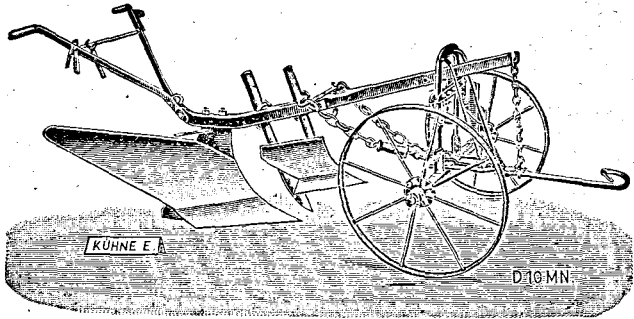

ERDÉLYI GAZDA

ŐSZI IDÉNY 1913.

Egy- és többvasu ekéket,
mindenféle talajmívelő eszközöket,

A vetőmag előkészítésére:

gabonatisztító- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,

hirneves vetőgépeket; legujabb és legtökéletesebb páratlansoru

„ROYAL DRILL“ sortrágyázó vetőgépeket,

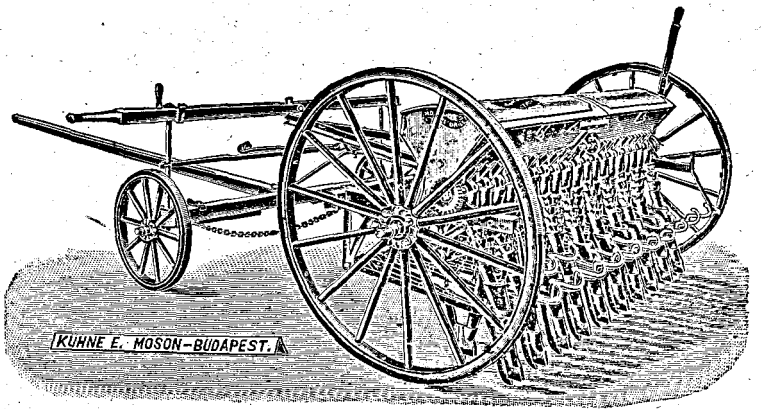
„VERA II“ kanalas sorvetőgépeket,

„MOSONI DRILL“ és „PRIMA“ vetőgépeket

elismert elsőrendű kivitelben szállit:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár részv. társaság **Moson.**

Motorhajtásu takarmánykamra felszerelések.

Gőzeke művelés

Compound, túlhevítős tizenöt atmoszférával a legváltozatosabb talajművelő eszközökkel felszerelt, különösen

kevészenet fogyasztó,

Heuke-féle 20 lóerős gőzszántókészlettel június, szeptemberben, november közepétől december végéig 200 holdnál nagyobb területeken

bérszántást vállal:

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma

u. p. Koncza.

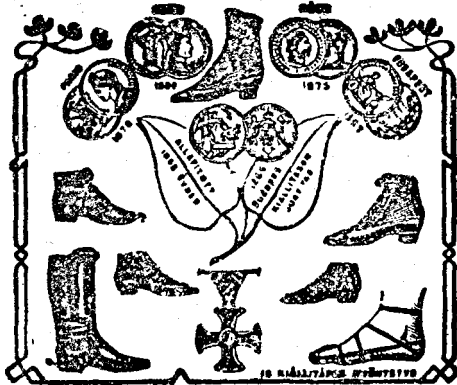
2921

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

2019

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

31 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban. Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. F. év novem. hó 1-től saját székházába, a Kálvin-térre helyezték át.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyszintén az emberéletére a legkülönbözőbb módzatok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjanyukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzleti-leslegetéssel. közgyűlési határozat értelmében díjviszatarításban.

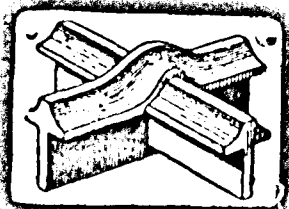
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítás-al minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.— K
Tartalékok	3,357.603.— „
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett: tüzékekben	10,741.000.— „
jékkárokbán	5,042.000.— „
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860,000.000.— „
jégben 1912. évben	63,010.000.— „
Életüzlet állománya	15,240.080.— „

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

„GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat

utján 10) koronától 1000 koronáig terjedő temetői segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedő 3. leánykikiházasítási (önálló itási) segélybiztosítások eszközölhetők. Legelőnyösebb néphizosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésel. Tájékoztatót készíttgel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 2.08

Szab.

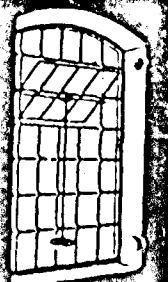
„Köpplinger”-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak

Egyedül gyártója — ismeretfussal és költségvetéssel díjalancul szolgál

vasszerkezeti és idomvasablakgyár. telefon 53-22

Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

**A KOLOZSVARI
TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság**

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302.692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámitol váltókat bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyószámlás kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáráttal. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állit ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáriba be vannak tárolva.

Áruraktáriba áruk betárolását kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszertien kezelteti.

Hofherr Schrantz és Clayton Shuttleworth Részv.-Társ.

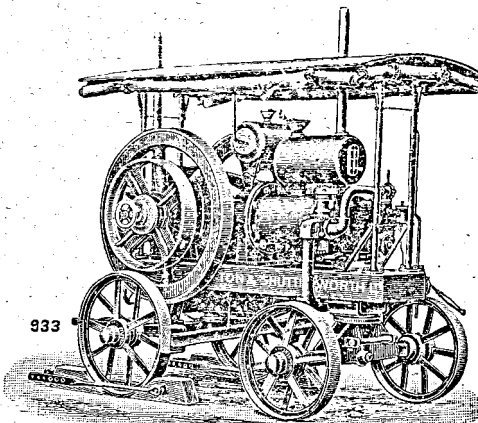
Erdélyrészi vezérképvisellete és **állandó nagy raktára**

Kolozsvár, Deák Ferenc-utca

BABOS és TÁRSAI vas nagykereskedésében.

Mindennemü mezőgazdasági gépek gőz és benzin cséplőkészletek, járgányos és kézi cséplőgépek, rosták, ekék, boronák, vetőgépek, takarmánygépek, borsajtók és szőlőzúzók legelőnyösebben beszerezhetők. 2956

Nagy készlet **amerikai Manilla kévekötő zsinegből.** — Árajánlattal megkeresésre készséggel szolgál.

933

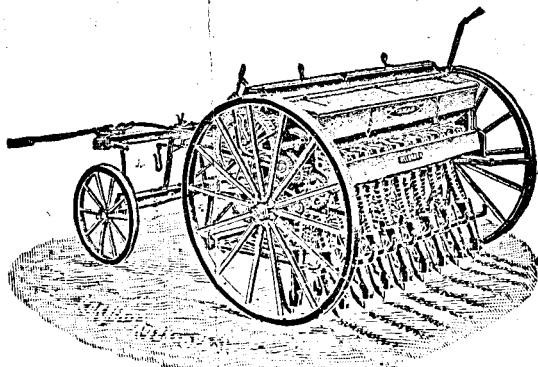
Szab.

„REKORD II”

műtrágyavetőszerkezettel kombinált sorvetőgép.

Sorba vet, sorba trágyáz.

A sorbatrágyázás nagy terméstartóbb-letet eredményez.

A sorbatrágyázás által tetemes műtrágyamegtakarítás érhető el. ::

Beszerezési ára a jelentékeny műtrágyamegtakarításból és tetemes terméstartóbbletből már az első évben megtérül.

Saját érdeke minden gazdának, hogy mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjék a „Rekord II” vetőgép iránt.

Felvilágosítással szivesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége BUDAPEST.

Fióktelepek: Nagyvárad, Debrecen, Temesvár.

2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJAK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 HÍJER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A kolozsvári gazdanapok.	359
Rövid utmutatás a székelyek sertésenyésztésére. <i>Gáspár József.</i>	360
Négyszarvu racka <i>Monostori K.</i>	361
Irodalmi szemle:	
A mezői pockok kötelező irtása. — Hatezer koronás pályadíj.	362
Kisebbszakközlemények:	
A sorba és szórva műtrágyázással. — A magas lákon levő méhraj levétele. — Szőlősgazdák figyelmébe. — A buza és trágyázása. — Tengeri termésünk fokozásáról. — Ragályos baromfitbetegségek oka. — Gazdasági kultúra és műtrágyafogyasztás. — A kései kel tetés.	362
Kormányintézkedések	363
Vegyes közlemények.	363
Hirdetések.	

SEPTEMBER HÓ 5—8-IG

KOLOZSVÁRI GAZDANAPOK

- Szept. 5-én: **A kiállítások megnyitása.**
- „ 6-án: **Talajmivelőgép bemutató.**
- „ 7-én: **Földbirtokpolitikai nagygyűlés.**
- „ 8-án: **Kirándulások.**

RÉSZLETESEBB
FELVILÁGOSÍTÁSOK
A KÜLÖN KIADOTT PROGRAMMOKBAN FOGLALTATNAK,
AMELYEKET AZ E. G. E. TITKÁRI
HIVATALA AZ ÉRDEKLŐDŐK-
NEK EGYSZERŰ MEGKE-
RESÉSRE DÍJTALANUL
KÜLD MEG.

A kolozsvári gazdanapok.

Nagy készülődések előzik meg egyesületünk szeptember hó 5—8-án tartandó gazda napjait. Országszerte élénk érdeklődés nyilvánul meg a kiállítások az országos földbirtokpolitikai nagygyűlés, valamint a talajmivelő és a vetőgép bemutató iránt.

A kiállítások érdekességét nagyban emeli azon körülmény, hogy a kiállítók között az idén több anyaországi uradalom és gazdaság is részt vesz. Az erdélyi gazdák bejelentéseinek egész sora érkezett meg a héten. Nem kisebb érdeklődés nyilvánult meg eddig a gépgyárosok körében sem. Állandó nagyobb kiállítóink ezidén is lejönnek és az újabb kiállítók egész serege fog ismét újabb és érdekesebb praktikusabb gépeket bemutatni.

Az országos földbirtok politikai nagygyűlésre a gazdasági egyesületek, szövetségek, körök, egyéb altruisztikus egyesüléseink, azonkívül notabilitásaink közül is igen számosan már korábban bejelentették képviseltetésüket illetve a nagygyűlésen való részvételüket.

A gazdanapokkal kapcsolatban a legtöbb erdélyrészi vármegyei gazdasági egyesület és gazdakör csoportos kirándulásokat rendez a gazdanapok idején Kolozsvárra, úgy, hogy elmondhatjuk, hogy Erdély gazdaközönsége a szeptember 5—8. napjain tartandó gazdanapokon együtt lesz Kolozsváron.

Nemcsak a gazdákat fogják Kolozsvárra vonzani: az országos földbirtokpolitikai nagygyűlés, a kiállítások, a gépbemutató stb., hanem az erdélyi gazdatisztek is a legnagyobb valószínűség szerint csaknem teljes számban Kolozsváron lesznek, mert a gazdanapok egyikén fogják megalakítani az E. G. E. gazdatiszti szakosztályát. Az alakuló ülésen a gazdatisztek igyekeznek teljes számban megjelenni.

A gazda napok — mint eddig is rendszeren — a Rákóczi-kertben (régii Sétány) fognak lezajlani. Az állatkiállítás megmarad a régi helyén, míg a gépkiallítás — a régi Lövölde lebontása és környékének átalakítása miatt — az állatkiállítási területtől a város felé vezető fasor mentén, egészen ki a Szamos partjáig és fel a Rákóczi-uti nagy Szamos hidig lesz elhelyezve. A kisebb gépek, eszközök és termények — mint eddig is — a korecsolya pavillon termében fognak elhelyezést nyerni.

A földbirtokpolitikai nagygyűlés a Rákóczi-kerti Nyári Szinkörben lesz, amelyet erre az alkalomra a rendezőség megfelelő módon át fogja alakíttatni, illetve be fogja rendeztetni.

A nagy talajmivelő gépbemutató — mint az a meghívóban is közölve volt, — Kolozsvár város és Szászfenes község határában lesz megtartva. A rendezőség a személyszállítás könnyű és olcsón való lebonyolításáról gondoskodni fog. Ugyiszintén gondoskodik a rendezőség arról, hogy a Kolozsvárra érkező vendégek megfelelő szállást kapjanak és jó ellátásban részesüljenek.

A kiállítások területe máris hangos az ácsok kalapácsolásától. Foltozzák, tatarozzák régi kiállítási épületeinket, új istállót építenek a leégett csikós kanca istálló helyébe a nyugati szarvasmarhának, csukott boxos istállóra alakítják a régi nyílt, fedett lószínek, új jászlat csinálnak a leégett helyébe stb.

A még egyre sűrűn érkező bejelentések szükségessé tették a kiállítási bejelentési határidőnek aug. hó 17-ig való meghosszabbítását.

Az az általános élénk érdeklődés, amely a kolozsvári gazdanapok iránt országszerte megnyilvánul, egyre nagyobb arányokban való részvételre buzdítja a gazdákat.

A gazdanapokon való képviseltetésüket társadalmi egyesüléseink és egyéb intézményeink közül bejelentették már korábban: az O. M. G. E., a G. E. O. Sz., Orsz. Magyar Erdészeti Egyesület, B. O. E., Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Orsz. Egyesülete, a »Gazdaszövetség«, a »Hangya«, Erdélyrészi Min. Kirendeltség, E. J. M. Sz. T. E., Erdélyrészi Méhész Egylet, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Humsyad, Csik, Háromszék, Udvarhely,

Tisztelt Cim!

Van szerencsénk b. tudomására adni, hogy Állattenyésztési Osztályunk vezetője augusztus hó második felében, már az alpesi lehajtás megkezdésekor Svájcba fog utazni több megrendelés foganatosítása végett.

Azon t. Tagjaink tehát, kik ezirányu szükségletüket ezen alkalommal óhajtják biztosítani, sziveskedjenek megrendeléseiket minél előbb bejelenteni és ha az utazásban személyesen résztvenni akarnának, ugy ezen szándékukat is közölni kérjük.

Budapesti 1913. július hó.

Kiváló tisztelettel

Lényeges behozatali kedvezmény.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete.

Szilágy stb. vármegyék gazd. egyesületei, Magyarországi Szövetkezők Szövetsége, Kolozs, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Alsófehér, Nagyküküllő, Csik stb. vármegyék gazd. felügyelőségei, székelydályai, krasznarécei, oltzemi, nagykálnai, dedrádszéplaki, stb. gazdakörök, Kolozsvári Gazdasági Egyesület, Erdélyrészi Háziipari Szövetség, Kulturmérnökség, Magyar Kölc. Állatbirt. Társ. stb. stb.

A kormány tagjai közül lejövetelüket kilátásba helyezték báró Ghillányi Imre földművelésügyi miniszter és Sándor János belügyminiszter. Esetleg gróf Tisza István miniszterelnök úr öccsellenciája is lejön ez ünnepélyes alkalomra.

*

A XVII. tenyészállatkiállításra eddig a következő nagyobb bejelentések érkeztek: Róm. kath. status Radnót: egy erd. jell. magy. fajta szarvasmarha collectió, 65 drb. juh, 21 drb. szarvasmarha különböző alosztályokban, 3 pár igás ökör, 1 drb. ló. — Róm. kath. Status Alsóbajom: 14 db. sertés. — Dr. gróf Teleki Domokos, Gernyeszeg: 1 erd. jell. magy. szarvasmarha collectió, 9 drb. szarvasmarha különböző alosztályokban. — Dr. gróf Teleki Domokos Uzdiszentpéter: 4 drb. ló, 48 drb. juh. — Gr. Wenheim Henrik örökösei Csorvás, 24 drb. nyugati és hazai fajta szarvasmarha különböző alosztályokban. — Lészai Ferenc magyargorbó: 4 drb. magyar fajta tehén, 5 drb. juh. — Horváth István Mezőtúr: 10 drb. kos. — Gróf Haller Jenő Küküllővár: 22 drb. sertés. — Báró Bánffy Albert Válaszút: 4 drb. anyakanca csikóval, 3 drb. szarvasmarha. — Gróf Degenfeld Sándor Hadad: 20 drb. sertés. — Gróf Wass Jenőné Czege: 8 drb. ló. — Ifj. báró Jósika Gábor Várfalva: 2 drb. kanca, 1 drb. anyakanca csikóval. — Csallner Gusztáv Beszterce: 19 drb. sertés malacokkal. — Szappanos Testvérek Tötör: 2 drb. anyakanca csikóval. — Kolozsvári Gazdasági Akadémia gazdasága, Kolozsvár sz. kir. város gazdasága szarvasmarhákkal, sertésekkel stb. — Erdélyi telepesek 40 db. szarvasmarhával. — Báró Kemény Pál Czintos: 1 drb. bika. — Vásárhelyi Géza M.-Köblös: 4 drb. magy. fajta szarvasmarha, 20 drb. sertés. — Farkas Albert Ajton: 3 drb. bival. — Mélik István Gyergyóremete: 10 drb. szarvasmarha, 2 drb. ló. — Gy. Rosenberger Sándor Szászfenes: 7 drb. szarvasmarha, 2 drb. ló. — Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete egy éves tejlő versenyén részt vett 33 drb. tehén. — Kovács Béla Sátorkőpuszta: 4 db. sertés. — Papp Kálmán Somogyom: 2 drb. bika. — Báró Kemény

Anna Pusztakamarás: 16 drb. sertés. — Vasasszentgothárdi kisgazdák: 27 drb. szarvasmarha. — Nagy János Kolozsvár: 2 drb. kanca, 4 drb. tehén. — Ifj. Csiky Sándor Kolozsvár: 3 drb. tehén. — Kovács József Kolozsvár: 4 drb. tehén, 8 drb. baromfi. — Szászfenes község: 1 drb. bika. — Kovács Béla Szászfenes: 1 drb. bival. — Szathmáry Elek Csorvás: 1 drb. bika. — Tóth Károly Kolozsvár: 3 drb. tehén. — Biró Varga Ferenc Szucság: 6 drb. juh. — Homollói gazdakör: 1 drb. bika. — Lengyel György Kolozsvár: 1 drb. anyakanca csikóval. — Ecsedy Gyula Kolozsvár: 1 drb. sertés. — Halász Jenő és Grünfeld Mayer Kolozsvár: 2 drb. bika. — Kőmives János Csákigorbó: 1 drb. anyakanca csikóval. stb. stb.

Baromfit jelentettek be: Nagy Dénes Kolozsvár: 8 drb. jérce. — Seifert Mihály Beszterce: 1 törzs tyúk. — Papp István és neje Kolozsvár: 15 drb. baromfi. — Platz Kálmán Kolozsvár: 3 pár galamb. Báró Blomberg Frigyesné, szül. Wass Elza grófnő: 2 törzs tyúk. — Murányi József Rákospalota: 2 törzs kacsa. — Özv. Halász Istvánné Kolozsvár: 13 drb. baromfi. — Mázor Pál Békéscsaba: 12 drb. csirke. — Köblös István Kolozsvár: 2 törzs baromfi. — Vas Pál Kolozsvár: Orpington baromfiak. — Dr. Deák Sándor Marosvásárhely: 8 pár galamb stb.

*

A IX. erdélyrészi mezőgazdasági gép termény eszköz és anyag kiállításra eddig bejelentették részvételüket a Magyar királyi Államvasutak Gépgyára Budapest, Bächer és Melichar Budapest, Clayton-Schuttlewart, Hoffher és Schrauz Budapest, Közgazdasági és Parcellázó Bank áruosztálya Pozsony, Grünzeig Samu Budapest, Prónay Albert Budapest, Frühmond Gyula Budapest, Czell Frigyes és fiai Kolozsvár, Eternit művek Budapest, Andrányi pezsgőgyár Arad, Schiff J. és Gy. Budapest, br. Kemény Anna Pusztakamarás, dr. Balázs Ferenc Kolozsvár, Heller és Hercz Budapest, E. M. E. Kolozsvár, Kolozsvári Gazd. Egylet Kolozsvár, Faragó Andor Budapest, Moldován József Kolozsvár, Budapesti Kereskedelmi R. T. Budapest, Dietzl József Budapest, Winkler János Nagyenyed, Farkas József Székesfehérvár, Márton Ignác Kolozsvár, Váradi Mihály Alsókosály, Künstler Ferenc Szolnok, Áron és Molnár Budapest, Küküllővölgyi Agyagipar r. t. Küküllő-Dombó, Borbély János Kalotaszentkirály, Láng Keresztély Erzsébetváros, Nagy Dénes Torda, Neumann Béla Balatonfüred, Lőrincz Sándor Szászfenes, Pap gazdaság Alsóelemér, Hazai Gépgyár R.

t.; Sangenhauser—Eisele Budapest, özv. Kremnitzkyné Fröhlich Ilona Kolozsvár, »Merkur« Kolozsvár, Borovszky Károly Budapest, Stief Ottó Kolozsvár, Rózsa drogéria, Fazakas József Kolozsvár, Szele Endre Kolozsvár, a »Hangya« géposztálya Budapest, »Maggi« gyár Budapest, Első magy. szövőgyár Kolozsvár stb. Igen sok nagyobb gyárral a tárgyalások még mindig folynak, amelyek eredményéről majd csak később számolhatunk be.

Rövid utmutatás a székelyek sertés-tenyésztésére.

Irta:

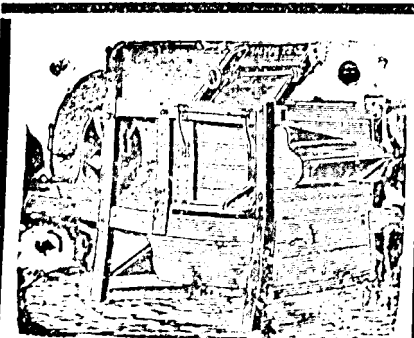
Gáspár József.

II.

A hizó sertések részére szoros értelemben vett ól, nem szükséges, a sertés a csupasz földön hizik a leggyorsabban és legbiztosabban; a hizó sertés ugyanis azt szereti s javára is válik, ha valamelyes mozgást is tehet s evés közben nem zavarja az állás bizonytalansága. A csupasz földön kényelmes fekhelyet tarthat magának s ott hosszas és biztos pihenést tarthat, mely az emésztésre, a takarmány feldolgozására elengedhetlen feltétel. A hizó sertések részére tehát, ha egy kis fészert készítünk ahol esőben, hóban védelmet találjanak s hozzá egy kifutót keríthetünk el, hol jó időben kis mozgást tehetnek s fekhelyet készíthetnek maguknak — az elhelyezés kérdését teljesen megoldottuk. Ha pedig a fészert és a kifutót olyan helyen rendezhettük be, hová a majorból (udvarról) összegyűlemlő eső- és hólé nem folyhat, hogy olt sarat, pocsolyát képezzen — jól is oldottuk meg a hizó sertések elhelyezésének kérdését.

A tenyész sertésről kérdésének megoldása már nehezebb feladat elé állít, mivel itt, a fekvés és állás biztonságán kívül a malacozás idejére ólról és pedig olyanról kell gondoskodni, mely a koca elkülönítése mellett, valamelyes meleget is adjon. A tenyészsertésről, — fiadztató — tehát csak úgy fel lehet meg teljesen céljának, ha zárható épületet képez, ennélfogva valamivel költségesebb lesz s nagyobb körültekintéssel építendő. Előre bocsátható azonban, hogy az építési költség még a szegényebb székelyt sem zárja el a fiadztató előnyeitől, mivel a kivitel, a nagyság és épületi anyagnak nagy választéka folytán — az építési költség 50 koronától felfelé ezrekig mehet, tehát meg van adva a mód arra, hogy még az a székely is, aki csupán egy kocát tarthat, a viszonyainak megfelelő fiadztatót építhessen.

Hogy a fiadztatót helyesen építhessük meg, tudnunk kell azokat a feltételeket, melyeket itt megoldanunk kell, ezek pedig a következők: 1. a kocának a malacozás idejére, a többiekétől való elkülönítése; 2. a malacoknak viszont elkülönítése szoptatás idején a kocától hogy a malacok külön lehessenek takarmányozhatók, ne zavarhassa e közben őket a koca; 3. a szoptatás alatt, de különösen

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMÁR“-rostát

szíveskedjék áriegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselet: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.

a lemalacozás idejére a szükséges meleg biztosítása; 4. megadni a módot arra, hogy úgy a fiadztató ketrecet, mint a malacetelet (kifutó) tisztán tartani lehessen; 5. a könyfertőtlenítés.

Annak a székely gazdának, aki csak egy kocával üzheti a sertésenyésztést s a költségek miatt vonakodik a fiadztató építéstől, kettős tanácsot adhatunk: vagy mondjon le a szorosan vett téli időszakban való malacoztatásról — december, január és február hónapokban, — vagy pedig, ha nem akar lemondani a téli malacoztatás előnyeiről, melyet mint később látni fogjuk, a malacok elválasztás utáni takarmányozása és felnevelése szempontjából, a legkedvezőbbnek tartunk, akkor a kocát a szarvasmarha vagy lóistállójába helyezze el arra a rövid időre, a míg a lemalacozás megtörténik és a malacok megerősödnek.

Annak a gazdának azonban aki több kocát tarthat; de sőt annak is, aki csak egyet szerezhet be, melegen ajánljuk a fiadztató berendezését, mert ha a lemalacozás idejére a nagyobb állatok istállójában elhelyezéssel meg is oldjuk a meleg kérdését: a téli hónapok alatt, a jelenlegi hideg, szellős sertésólban kockázattal jár a malacok felnevelése s ha valahogy mégis kitelelhetők, takarmány pazarlással, esenevész állatokat viszünk át a tavaszra, melyek a fejletlenség miatt nem tudják a tavasz kedvező takarmányviszonyait kihasználni.

A kocának a malacozás és szoptatás ideje alatt való elkülönítésére szolgáló ketrecek, szélességben és hosszúságban 1.5 m. legkisebb méretben építendőek és pedig úgy, hogy a négy sarkán tölgyfaoszlopokat állítunk s ezeknek két vagy három számú oldalába vágott hornyai-ba helyezük el a ketrec oldalfalait képező deckákat, hogy azok szorosán, lehetőleg hézag nélkül feküdjének egymáson. A hornyokba helyezésével a deszkáknak elkerüljük a sodrony vagy lécszegek beverését, aminek a malacok és kocák testi épségben tartása jár előnyül. A ketrecek magasságát szintén legalább 1.5 m.-re tehetjük, hogy olyan magas legyen t. i., hogy azon keresztül ne ugorhasson a koca.

Ugyanilyen méretben készítjük a malacok részére a kifutót — etetőt — csak hogy jóval alacsonyabbra, mondjuk 60—80 cm-re.

A ketrecen a kocák ki és beeresztésére egy rendes ajtót, a malacok részére pedig hogy az etetőbe átjárjanak, egy kis buvó lyukat készítünk.

A ketrec ajtónak minden burkolás nélkül, a csupasz földet hagyjuk, a malac etetőket már téglával, kővel vagy cementtel burkolhatjuk be, az etetés megkönnyítése és tisztántartása céljából.

A szükséges meleg előállítására az imént leírt ketrecet és kifutót (malacetelet) olyan kis épületbe rendezzük be, a mely zárható ajtó és ablakokkal van ellátva és emellett lepadolva is van.

A melegnek biztosítására különben más intézkedést is tehetünk és pedig úgy, hogy a kis fiadztatót legalább egy félméter mélyen a földszine alá hozzuk, hogy így mint egy felpince a külső levegő hő-

mérsékének ingadozásától megóvassék. A bejárást pedig ebben az esetben, hogy a magas küszöböt elkerüljük, meredekesen — rézsul — készítjük el. A bejáratot, hogy megóvjuk a kocákat az eleséstől, mely a hasas kocáknál elvetéléssel is járhat, be-deszkázzuk s keresztbe reá léceket szegezünk, avagy ha olcsóbban akarjuk megoldani a kérdést, közönséges patakkő burkolattal (flaszter) látjuk el. Így építésénél a fiadztatónak, természetesen súly helyezendő arra is, hogy a földszine alá helyezése folytán víz ne fakadjon benne, de meg, hogy oda se folyhasson az udvarról összegyülemelő eső és hó, mert akár így, akár úgy jut nedvességhez, a leeresztéssel tullejtünk a céltól. Egy méterre leeresztése mellett a fiadztónak a meleget +4° C-n akkor is meg lehet tartani, ha a külső levegő hőfoka 20—26° C-ra hűlt le, ami nagy hidegben igen fontos körülmény arra való tekintettel is, hogy éppen a tenyészállatok csekély számánál fogva, az állatok által való bemelegítésre számítanunk nem lehet, tehát ezen az uton kell keresnünk a szükséges meleg biztosítását.

A fiadztató tisztogatását megkönnyíti az előbb leírt ketrecek könnyű szétszedhetősége, melyet fokozni lehet még azzal, ha a járdákat, a most már könnyen hozzáférhető és közönségessé lett cementtel vonjuk be. A cementburkolat vízzel gyorsan tisztára mosható, mely által nemcsak a szemetet távolíthatjuk el, hanem egyuttal megritkítjuk a fiadztatóban elszaporodott élősdiek — bolha, tetű, stb. számát is.

A cementburkolat és a ketrecek szétszedhetősége nemcsak a tisztogatás megkönnyítésére szolgál, hanem elősegíti a fertőtlenítést is, mely célból a törvényben előírt fertőtlenítő szereken kívül fokozandó azok hatásait, a forró lugot, meszes vizet is használhatunk. Ha pedig a fiadztatót úgy építettük meg, mint azt már előbb röviden leírtuk, nevezetesen: jól záró ajtó és ablakokkal láttuk el — alkalmazhatjuk a fertőtlenítés még egy másik módját, a kénfüstölést, olyanformán, amint ezt a boroshordók penészesedésének megállítására szoktuk igénybe venni.

A kénfüst, mint gázalaku test, légnemű anyag, a leggyökeirebb fertőtlenítő szer, mivel az épület minden oly nyílásába, repedéseibe behatol, melyeket a folyékony fertőtlenítő anyagokkal megközeleíteni nem lehet. Éppen ezen tulajdonságánál fogva, a fertőtlenítésen kívül jó szolgálatot tesz a kénfüst a fiadztató levegőjének megtisztítására és a benne elszaporodott kisebb és nagyobb élősd állatok kipusztítására, mely célból egy magára is igen megérdemli a gazdák figyelmét. Különösen fontos szerepet játszik ebből a célból a kénfüst, ha nyáron malacoztatunk, hogy az ilyenkor elszaporodni szokott tetűk, bolhák, legyek stb. kipusztítsuk, melyek fellépése a malacok sanyargatása és vérvételével s ezeknek kapcsán takarmány pazarlással jár, amellett pedig kinozzák, gyötrik a malacot, tehát fejlődésében akadályozzák.

Azt talán mondanunk sem kell, hogy a kénézéssel óvatosan járjunk el, mivel a kénfüst nemcsak a gombáknak, bacillusoknak és az apró élősd állatoknak,

hanem a nagy állatoknak is, egyaránt ártalmas. Ezért gondunk legyen arra, hogy a kénézés előtt a fiadztatóból a kocák, malacok, valamint az oda betérni szokott nyul, réce, liba, tyúk stb. eltávolíttassanak. Az pedig, aki kénézést végezi, úgy ossza be a munkát, hogy a kén meggyújtását és a fiadztatóból távozását lélekzététel nélkül ejtse meg, mivel csak egyszerű beszívás is a kénfüstből úgy a tüdőre száll, hogy különösen a gyöngébb szervezetű embereknek, évekig tartó, erős köhögést okoz. Előbb természetesen az ablakokat becsukjuk s ha azokon, vagy az épület más részén nyílást, repedést találunk azt papírral, ronggyal bedugjuk s azután meggyújtjuk a kén, melyet egy használt, vagy elhasznált pléh vagy cserépedényben helyezünk el.

A kénézéshez közönséges kén használunk, mely a kereskedésben darabokban szokott eladásra kerülni. Egyszeri kénézéshez 5 kg. elég egy olyan fiadztató részére, mely 2—3 drb. koca befogadására szolgál.

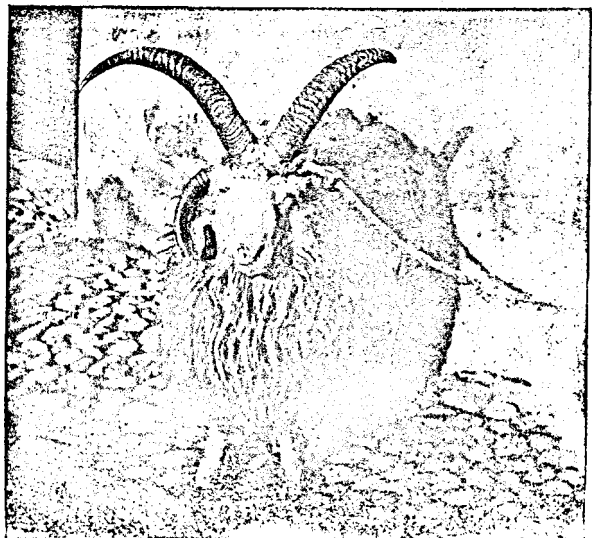
Ha félnapig a kénfüst hatásának tetűk ki a fiadztatót, abban minden mikroorganizmus, nagy és kis élősd állatok és azok petéi, tojásai, elpusztulnak. Kieresztésére a kénfüstnek előbb az ajtót nyitjuk ki s ha azon a kénfüst nagyobb része kihuzódott, nyitjuk meg a szembelevő ablakot de még mindig csak lélekzététel nélkül.

(Folyt. köv.)

Négyszarvu racka.

Nemrég mint ritkaságról, a ló fején keletkezett szarvszerű képződményről emlékeztek meg a «Mezőgazdák»-ban. Most egy másik ilyesféle ritkaságról kívánok én is megemlékezni az «Erdélyi Gazda»-ban.

Képgyűjteményemben szétnézve, ráakadtam arra a fényképfelvételre, melyet az itt közölt ábra mutat. A felvétel körül-

belül két évtized előtt lőrtént s mint ritkaságot Ejszaky Ödön ur Erdélyből juttatta hozzám.

Ha emlékezetem nem csal, akkor valamilyen hazai szaklapban irtam róla. Műveim rendkívül terjedelmes cimlajst-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzöldek és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajta és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és esipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

romában azonban nem tudok nyomára akadni. Éjszaky urat sajnálatomra nem ismerem, tartózkodási helyét nem tudom és csak annyi rémlik előttem, hogy Kolozsvárról, talán éppen az ottani gazdasági tanintézetből küldte.

Közlöm az érdekes állat-képét, mely erdélyi racka volt, mint olyant, amely az «Erdélyi Gazda»-ban éppen helyén lesz. Természetesen igen örvendének, ha a kolozsvári gazdasági akadémián e sorokat olvasva valaki közelebbi adatokkal volna szíves szolgálni.

Monostori K.

IRODALMI SZEMLE.

A mezei pocokok kötelező irtása. A mezőgazdaság azon ellensége ellen, melyet hétköznapi nyelven egérnek hívunk, de melynek helyes neve mezei pocok, a földmívelésügyi kormány még a tavaszkor akként rendelkezett, hogy annak kötelező irtásáról a törvényhatóságok külön-külön intézkedhetnek s e tárgyban szabályrendeletet alkothattak. Hogy a törvényhatóságok feladatuknak eleget tehessenek, megíratta a minisztérium Jablonowski Józseffel, a rovarügyi állomás igazgatójával »Védekezés a mezei pocokok ellen« című munkáját, mely most került ki a sajtó alól. Ismerteti a munka a mezei pocokok elszaporodását, irtását s eközben első sorban arra vet sulyt, hogy a védekezés kötelező irtás esetén tavasszal történjék, mikor kevés a pocok és olcsón irtható és hogy ebben az irtásban az emberre veszedelmes mérget teljesen kiküszöbölhető legyenek. A mű 50 fillérért megszerezhető a földmívelésügyi minisztérium könyvtárában.

Hatezer koronás pályadíj. Összesen hatezer koronát tesznek ki azok a pályadíjak, melyeket az Erdekes Ujság, ez az oly gyorsan elterjedt és népszerűvé vált képes hetilap, irodalmi, művészeti és szociális pályakérdésekre kitűzött. A pályadíjak között szerepel egy meleg szociális gondolat formájában egy 2000 koronás díj is, melyet a lap közönségének ítélete alapján a *legszebb magyar árvaleány fog hozományul kapni.* Az Erdekes Ujság ugyanis mélynyomású borítékain, melyeket a közönség annyira megkedvelt, le fogja közzélni a pályázó szép árvaleányok arcképeit persze nevek nélkül s nyertes az az árvaleány lesz, akire 1914 február 1-éig a legtöbb szavazat esik.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A sorba és szórva műtrágyázással elérhető eredmények kipróbálására az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás az ország különböző vidékein nagyjelentőségű kísérleteket végzett. 1910-11-ben az időjárás aránylag kedvezőtlen volt e kísérletezésre, de azért kilenc kísérlet átlagában 100 kilogramm szuperfoszfát szórva 56 kilogramm, sorbavetve pedig 115 kilogramm árpa és zab terméstartalommal eredményezett. Az őszi gabonával, takarmány- és cukorréppal végzett eredménye fölötté változó volt, de a sorbavetvényezés itt is eredményesebbnek mutatkozott. 1911-12-ben a tavaszi gabona és répa műtrágyázásával igen szép eredményeket értek el, de azok száma csekély volt átlagok megállapítására; csak például említjük fel, hogy 150 kg. szuperfoszfát után szórva 280 kg., 75 kg. szuperfoszfát után sorba pedig 100 kg. árpa-terméstartalommal származott. Az őszi ga-

bonából azonban a rozs- és búzatermesztési kísérlet átlagában a 100 kg. szuperfoszfát után származó terméstartalommal szórva-trágyázás mellett rozból 91 kg., búzából pedig 160 kg. volt, míg a sorbavetvényezésnél a rozból 238 kg., a búzából pedig 415 kg., amely utóbbiak igen szép eredmények. E kísérletek alkalmával tehát a sorbavetvényezés eredményei nagy átlagban sokkal kedvezőbbek voltak, mint a szórva-trágyázásé. E kísérletekkel persze még koránt sincs eldöntve az a kérdés, hogy a két trágyázási mód közül melyik a jövedelmezőbb, mert hiszen a több szuperfoszfátot felhasználó szórva-trágyázásnál még a második évi utóhatás is jelentékeny lehet. Bizonyítják azonban azt, hogy 100 kg. szuperfoszfáttal sokkal nagyobb eredmények érhetők el az eddig átlagosan számított szemterméstartománynál és ez is hatalmas érv a szuperfoszfát használatának rendkívüli jövedelmezősége mellett.

+ A magas fákön levő méhraj levétele. Sokszor oly magasra repülnek fel a rajzó méhek, hogy bizony nagyon is veszélyes még létra segítségével is onnét leszedni őket s kasba vagy kaptárba elhelyezni. Azért legtanácsosabb nem is rajoztatni, hanem inkább gyámollal megtoldani a kast vagy kaptárt, mint az lapjainkban már több ízben ajánlva lett. De ha már a rajoztatás barátjai vagyunk, akkor fogadjuk el egy szászországi méhésztanácsát, ki a következőleg jár el a magasra szállott rajjal szemben. Egy hosszú pózna végére nyírfaseprűt köt s ezzel óvatosan érinti a rajcsomót, midőn is a méhek nagy része rá fog szállni a seprűre. Mikor ez megtörtént, vigyázattal lejjebb eresztjük a rudat, illetve vele együtt a seprűn levő méheket is, mintegy 1 vagy 1/2 méterrel, úgy, hogy ág vagy levél ne érje a raj ezen részét; azután egy pózna, vagy kajmó segítségével jól megrázza vagy ütögeti azt az ágat, melyen a rajmaradék ül, úgy, hogy ezek a nyugtalanított méhek is célszerűbbnek tartják lejjebb szállni s rendszeren löbbi tárukhoz csatlakozva a seprűre telepsznek. Ekkor azután óvatosan lehúzzuk a rudat s mikor már egészen a kikészített kas közelében van ez alkotmány, vigyázva levágjuk a zsineget, mely a seprűt a rudhoz erősítette s szabadon manipulálhatunk a rajjal.

+ Szőlősgazdák figyelmébe. 1. A szőlőmoly ellen eddig a legsikeresebben és az idén teljes eredménnyel járt módszer a tavaszi nemzedék ellen végzett permetezés a következő receptek szerint: A) 100 liter víz, egy üveg nikotinszulfát (133 gr. nikotin tartalommal), másfél kilogramm káli szappan. B) 100 liter víz, dohánylug százalékos szerint annyi, hogy a nikotintartalom 133 gr. legyen másfél kilogramm káli szappan. C) 100 liter víz, 3 kgr. káli szappan és másfél kilogramm jó rovarpor (pyrethrum). 2. A hullámpapír vagy rongyfogókat csak egyszer kötjük ki, legkésőbb augusztus közepén s azok ott maradnak szüret utánig s csak akkor szedendők le. Ennek alkalmazásánál a főkéket (az egész fejet) ugyanakkor be kell takarni (nyári takarás), hogy a hernyók ne húzódhassanak a főkére telelőre, a hol nem irtathatunk nekik. 3. A molyirtó szereknek a bordói lébe keverése ideje szép eredményű kísérleteinknél kudarcra járt. Egyrészt ugyanis szappan nélkül a lé halálosan volt, másrészt pedig szappan hozzáadásával úgy megturósodott az egész, hogy alig lehetett örökös permetező tisztogatás árán kipermetezni s így sem ölte úgy a hernyót, mint a tiszta szappanos nikotin, vagy thiamon. Ezért a molyirtó anyagoknak bordói lébe keve-

rését elejtettük. A nyári permetezési kísérletek még csak ezután következnek s így azokról véleményt most nem csak később mondhatok. Szemere.

+ A buza és trágyázása. Magyar hazánkban a gazdálkodás belterjesebbé válásával mellőzhetlen fontosságú ma már a műtrágyák alkalmazása. Kalászos növényeink sorából a buza rendkívül háladatos a foszforsavas trágyázás iránt. A kellően szuperfoszfátosított buza legalább is 6-8 nappal előbb érik, mint az így nem műtrágyázott, ez pedig a búzatermelő gazdaközönség előtt a főmunkaidényben tetemes nyereséget jelent. Ezen kívül a szuperfoszfát fokozza a buza termését, tökéletesebbé teszi a beérést, javítja a termés minőségét a megdőlés; sőt a rozsd ellen is óvja. A szuperfoszfáttal műtrágyázott buza javítása ebből is megállapítható, hogy kevesebb ocsut ad, mint az olyan búzatermés, amely műtrágyázatlan marad. Miután alkalmas műtrágyaszóró géppel a kisgazdaközönség zöme nálunk nem rendelkezik, legcélszerűbb azt egyszerűen kézzel kiszórni rövid idővel az őszi vetés előtt s azt aztán a vetőszántás alkalmával alátakarni. Az alászántott szuperfoszfát hatása feltétlenül eredményesebb, mint a csak egyszerűen beboronált műtrágyaé. Mivelhogy a kalászosok legfőbb piaci terméke a buza, rendkívül nagy mennyiségű foszforsavkészletet von el évről-évre a talajból, mert magképződéséhez igen nagy mennyiségű foszforsavra van szüksége, amit istálló trágyával sem lehet pótolni, mert az istálló trágyában kevés foszforsav van s a mi talajaink foszforszegények, így nagy búzatermést csak úgy adhatnak, ha a könnyen oldható, nagy foszforsav tartalommal bíró szuperfoszfáttal trágyázzuk meg a mag elvetése előtt a földet. Innem 25 év óta annyi kísérletet végeztek a buza szuperfoszfát műtrágyázásával az ország minden részében, oly kitűnő eredménnyel, hogy ma már minden gazda nyugodtan szórhatja be összes őszi kalászosai alá szántóföldjét szuperfoszfáttal s nyugodtan várhatja az aratást, mert a szuperfoszfát hasznos hajtó termésközpontú hatása elmaradni egy esetben sem fog.

+ Tengeri termésünk fokozásáról! A buza és a rozs mellett legfontosabb piaci növényünk a tengeri. Legnagyobb tengeri terméseket az amerikai gazda ér el, a hol kat. holdanként néhol 100 métermázsányi tengeri termést is felmutatnak. Ezzel szemben nálunk az évi tengeri termések alig haladják túl a 10 métermázsát. A majdnem csodával határos termést e téren az amerikai gazda a tengeri földek kitűnő táplálásával s a tengeri fajták szakadatlan nemesítésével tudta elérni. A jövő évben megtartandó országos tengeri kiállítás minden bizonynyal fel fogja tárni azokat a hibákat és mulasztásokat is, a miket a tengerit termelő magyar gazdaközönség e téren elkövet.

Miután nálunk a tengerit legfőként őszi kalászos után vetjük, első tennivaló az, hogy az őszi gabona tarlóját minél hamarabb leburkoljuk. Ahhoz képest, hogy minő eszközzel rendelkezik a gazda, elvégezheti ezt a műveletet tárcsás boronával, kultivátorral, vagy hármal ekével. Ez utóbbi után persze fogasolni is kell. E műveletek után a talaj hajszóvességét megbénítjuk s így megakadályozhatjuk azt, hogy a talajban felraktározódott nedvesség a szél vagy a nap ereje kiszáritsa. Erre a nedvességre már csak azért is szükség van, mert a legfontosabb növényi tápszer a foszforsavas műtrágya, a száraz talajban lassan oldódik s így nem táplálhatná kellőképp a növényt.

A tengerinek két főtápszere a nitrogén és a foszforsav. Állatállományunk csekély száma s ennek folytán a kevés istálló trágya mellett a tengeri nálunk vajmi ritkán jut istálló trágyázás útján elegendő nitrogénhez s így az amerikai tengeri művelési rendszerre kellene fokozottabb figyelmet fordítanunk. Ott ugyanis a tengerinek rendszeres előveteménye a nitrogéndús pillangós virágú növényzet s első sorban a nálunk is kiválóan bevált fehér csillagfürt. Ezen kívül még a tengeri sorok közé is a nitrogénben bővelkedő lóbabot vetik. A műtrágyát a tengeri előveteménye a pillangós virágú csillagfürt vagy egyéb rokon növény kapja, még pedig kat. holdanként 2—3 métermázsát szuperfoszfát alakjában. Ilyen módon a tengeri egyaránt megkapja a két főtápszert a nitrogént és a foszfort. A tengeri alá a talaj előkészítés az őszi középmező szántásban áll, altalajlazítással esetleg Campbellezéssel kapcsolatban.

+ **Ragályos baromfibetegségek oka.** Hogy ha a baromfiudvar kicsi és már évek óta mint ilyen használatban van, akkor annak talaja már annyira átívódott az aprójószág ürülékétől, hogy az a legkülönfélébb nyavalyáknak, betegségeknek tanyájává válhatik a kigőzölés, párolgás folytán, kivált a melegebb évszakban. Ezt gondoljuk meg, ha már több éven át ugyanezen területet használtuk baromfiudvarnak s iparkodjunk segíteni a bajon és pedig úgy, hogy legalább is egy ásonyomnyira ássuk fel az egész udvar talaját, hordassuk azt el a keveréktrágyára és hozassunk helyébe tiszta száraz földet s homokot. Akkor majd nem fognak a kis csibék rakásra hullani.

+ **Gazdasági kultúra és műtrágyafogyasztás.** Gazdasági kultúra tekintetében alighanem Pozsonymegye jár legelő az országban, amelyet nyomon követ Nyitra, Moson, Fejér, Győr, Komárom és Barsmegye. Ezekben a megyékben legbelteresebb a gazdálkodás. Természetleg a legnagyobb s ezek használják fel egyszersmind a legtöbb műtrágyát. Ha az egyes megyék szántóföld területét összehasonlítjuk műtrágya fogyasztásukkal, azt találjuk, hogy Pozsonymegye elhasznált 1912-ben minden katasztrális hold szántóföldjére 46.6 kilógramm szuperfoszfátot, Nyitramegye 33.5 kilógrammot, Mosonmegye 27 kilógrammot, Fejérmegye 27.7 kilógrammot, Győrmegye 25.5 kilógrammot, Komárommegye 24 kilógrammot, ellenben Máramaros, Udvarhely, Szolnokdoboka, Hunyad, Csik stb. megyék mindannyian egy kilógramnál kevesebbet, de persze talajuk termőképessége is messze mögötte marad a fentebb megnevezett megyék bár többnyire nem jobb, de jobban trágyázott s ezek folytán nagyobb átlagterméseket adó talajának. S míg ez utóbbi megyékben évente alig 1—2 tized kilógrammal emelkedik a szántóföld katasztrális holdjára a műtrágya fogyasztás, addig például Pozsonymegyében 1911-ről 1912-re 38.6 kilógrammról 46.6 kilógrammra emelkedett, ami a szuperfoszfát terméshozásának hatásának legkézzelfoghatóbb bizonyítéka.

+ **Késői koltetés** nagyon sokszor hátrányos a baromfiitenyésztésben, különösen, ha október s november hónapok hűvösek. Tudvalegyőleg ugyanis minden szárnyas első életévében két ízben változtatja tollasuháját. Az első alkalom midőn a vele született finom pelyhektől megválva tollasodik a kis csibe, ez rendszerint minden nagyobb baj nélkül szokott megtörténni a késeieknél is, mert hisz ha augusztusban kelték is azok ki pár hetes korukban jövőn ezen átalakulás, az még meleg időre esik. Azonban a tulajdonképpeni vedlés 3—4 hónapos korukban köszönt be

s így az a legkellemetlenebb hűvös időbe eshetik a későn kikelt baromfiaknál, melyek ilyenkor nagy tömegben hullanak el. Ezen okból nem is tanácsoljuk a kései csirkéket felnevelni tenyészcélokra, hanem tessék őket mint kirántani valókat értékesíteni a piacon vagy saját konyhájukban s e célból jól tartani, hogy finom peccsenyét adjanak. A felnevelendő baromfinak keltetésére legjobban megfelelő idő március elejétől május közepéig.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A gazda és a gazdasági munkások. A földművelésügyi miniszter egy felmerült eset alkalmából elvi jelentőségű határozatban kimondotta, hogy ha a szabályszerűen szerződött gazdasági munkások a munkahelyen meg nem jelennek, vagy ha a munka teljesítését szándékosan rosszul teljesítik, vagy megtagadják: az ily munkások helyébe a munkaadó jogosítva van azonnal más munkásokat szerződtetni, kárkövetelést ily esetben a munkaadó akkor érvényesíthet, ha a jó gazda gondosságával tényleg igyekezett kisegítő munkásokat szerezni és nem rajta mult, hogy ilyeneket nem kapott.

Mezőgazdasági szeszgyáraknak nem kell telepengedély. Az alsóbbfokú iparhatóságok utóbbi időben sokat zaklatták a mezőgazdasági szeszgyárakat, hogy szerezzenek iparengedélyt. Most azonban maga a kereskedelmi miniszter hívta föl a második fokú iparhatóságokat, hogy az első fokú iparhatóságokat eljárásuk helytelenségére figyelmeztessék. A mezőgazdasági termelés s az ezzel összefüggő mellékiparágak nem esnek az ipartörvény rendelkezései alá. Ehhez képest a mezőgazdasági szeszgyárak telepengedélyezési eljárás alá nem vonhatók.

Az 1913—14. évi szeszkontingens. A pénzügyminiszterium az 1908. évi XXVIII. t. c. 78. szakasza értelmében biztosított jogánál fogva 808.701 hektoliterben állapította meg az 1913—14. évi szeszkontingens.

Állatorvosi járásuk új beosztása. A m. kir. földművelésügyi miniszter Parajd (Udvarhely várm.) székhellyel közigazgatásilag újonnan szervezett parajdi járásban a m. kir. állatorvosi állást szervezett s egyúttal az udvarhelyi járási m. kir. állatorvos illetékességi körét Atyha, Alsósófalva, Felsőfalva, Korond, Parajd és Székelyvárság, a székelykeresztúri járási m. kir. állatorvos illetékességi körét pedig Küsmöd, Siklós és Szolokma községekre nézve leszállította és nevezett községeket a parajdi járási m. kir. állatorvos illetékességi körébe utalta. Továbbá a homoródi járási m. kir. állatorvos illetékességi körét Ábránfalva, Homoródbene, Homoródszentlászló, Jásfalva, Kányád, Miklósfalva, Petek, Sándor-teke, Székelyderz, Székelymuzsma és Telekfalva községekre nézve leszállította és ezen községeket az udvarhelyi járási m. kir. állatorvos illetékességi körébe utalta.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A kolozsvári kiállítások bejelentési határidejének meghosszabbítása.** Igen sok oldalról megnyilvánult óhajlás következtében a rendezőség a kiállítások bejelentési határidejét augusztus hó 17-éig meghosszabbította. A helyigények kielégítése tekintetében azonban a rendezőség korlátlan felelősséget nem vállal s az elhelyezést is a bejelentés sorrendjében eszközli.

— **Ujabb jutalomdíj az E. G. E. kiállításra.** Csak most közöltük azon egyesületek, erkölcsi testületek, törvényhatóságok és magánosok névjegyzékét, amelyek illetve, akik kisebb nagyobb adományokkal támogatják az E. G. E. szeptember 5—8-i kiállításait. Legutóbb, a héten, a *Tordaaranyos vármegyei Gazdasági Egyesület* adományozott 100 korona jutalomdíjjal azzal a kibővítéssel, hogy az erdélyi jellegű magyarfajta tenyészszarvasmarha csoport jutalomdíjával tüzendő ki.

— **Felhívások az E. G. E. kiállításain való részvételre.** Az E. G. E. szeptember havi kiállításával kapcsolatos orsz. földbirtokpolitikai nagygyűlés alkalmából az ország minden részéből igen nagy számban fognak egybeseregleni a gazdák. Az E. G. E. kiállításait támogatják az összes erdélyi és anyaországi társ- és rokonegyesületek. Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete, az Erdélyi Méhész Egyesület, a Kolozsvári Gazdasági Egyesület stb. külön felhívást intéztek tagjaikhoz, hogy a kiállításokon méltó arányokban vegyenek részt.

— **Országos sörárpa- és komlókiállítás Budapesten.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. é. szeptember hó 28—30-án a földművelési miniszter anyagi támogatásával Budapesten a Köztelek székházának nagytermében díjazással egybekötött országos sörárpa- és komlókiállítást rendez. A kiállítás célja, hogy azon a magyar sörárpa- és komlótermesztés fejlettsége, továbbá versenyképessége a bel- és külföldi fogyasztók előtt bemutatassék.

— **Az erdélyi méhészek vándorgyűlése augusztus 17-én lesz.** Mint jeleztük volt, az E. M. E. július hó 20-ára kitűzött sármási vándorgyűlést aug. hó 17-re halasztotta. E tárgyban a *Méhészeti Közöny* legutóbbi száma a következő felhívást közli:

»Az a rettentő nagy csapás, mely a Medardus negyven napja alatt hazánkat, de főképp hazánk keleti részét érte, vándorgyűlésünk és méhész-estélyünk elhalasztását is maga után vonta.

Julius 18-án a bibliai özönvíz negyven napja — elmondhatjuk, hogy negyven nap és negyven éjjel majdnem szakadatlanul esett. Hála az égnek, hogy már megállott. Julius 23-ika már szép idővel köszöntött be, reméljük, hogy augusztus némi részben július mulasztását pótolni fogja.

A vándorgyűlés és méhész-estély megtartását augusztus 17-re halasztottuk el. Ezen a napon ugy a vándorgyűlést, mint méhész-estélyt okvetlen megtartjuk.

Reméljük tehát, hogy arra most már nemesak a közelből, de a távolabb fekvő vidékekről is igen sokan fognak eljönni.

Az egyesület a résztvevő tagok részére a Máv. üzletvezetőségétől erre az alkalomra kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványok engedélyezését is kérte, fölkérjük tehát mindazokat, akik a vándorgyűlésen részt venni óhajtanak és e kedvezményre igényt tartanak, hogy neveiket és felszálló állomásaikat az egyesület főtitkárához (Kolozsvár, Mészáros-utca 3. sz.) mielőbb jelentsék be. Ez alkalommal is kérjük azokat, kik a közeli vidéken is részt óhajtanak venni, szíveskedjenek részvételüket augusztus hó 10-ig egyesületünk főtitkárához bejelenteni. Dr. Balázs Ferenc.

— **Nemesvéri fajbaromfi-összeírás.** Az évente visszatérő állami eserebaromfi-bevásárlások megkönnyítése végett, nemkülönben abból a célból, hogy a tenyésztő közönség részére az értékesítés szélesebb körben lehetővé tétessék, a Baromfi-

nyésztők Országos Egyesülete ez idén is összeírja azon tenyésztőket, kiknél nemesvérű fajbaromfi kerül eladásra. Aki vánt cél megőnyítése érdekében az egyesület nevében Jandurex Vince ügyvezető alelnök és Winkler János titkár köriratoit intéztek az ismertebb baromfi-tenyésztőkhöz, hogy az idén ősszel eladásra kerülő nemesvérű fajbaromfiakat jelentsék be az egyesületi titkári hivatalának. Az összeírt eladó tenyésztanyagokról jelentést tesznek a földművelésügyi kormányknak. A köriratot az E. G. E. is megkapván, felhívta a B. O. E. vezetőségének figyelmét a szeptember hó 5-8-ig tartandó kolozsvári kiállításokra, amelyeken a baromfiak külön csoportban lesznek beosztva.

— A Székely Társaságok Szövetsége nevében Deák Lajos kir. tanácsos, elnök és Máthé József főtitkár a Szövetség VIII. évi rendes közgyűlését augusztus 25-ére hívták össze. A közgyűlést Előpatak fürdőn tartják meg s több kirándulással kötik össze. Kedvezményes áru vasuti jegy váltására jogosító igazolásért a szövetségi irodához Marosvásárhelyre kell fordulni augusztus 10-ig. A közgyűlésen a székely néprajzi múzeum tervéről fognak dönteni s ezen kívül több előadás szerepel a napirenden.

— A magyar, német és osztrák méhészek vándorgyűlése. A magyar, német és osztrák méhészek jövő évi vándorgyűlésüket a földművelésügyi kormány meghívása folytán Pozsonyban tartják meg.

— Méhészeti előadások Kolozsmegyében. A kolozsvári méhészeti kerület vezetője, Donáth Aladár, a kolozsvári kirendeltség támogatásával Kolozsmegyében a következő községekben tartott és fog tartani méhésznapi előadásokat és ennek keretében népies előadásokat: 1. Magyarórbán, július 23-án délelőtt 8 órakor. 2. Kisbácson, július 23-án délután 1 órakor. 3. Gyalun, július 25-én délelőtt 10 órakor. 4. Magyarkapuson, július 26-án délelőtt 10 órakor. 5. Egeresen, július 27-én délelőtt 8 órakor. 6. Bogártelkén, július 27-én délután 1 órakor. 7. Csucsán, július 31-én délelőtt 10 órakor. 8. Nagypetriben aug. 3-án délelőtt 9 órakor és délután 2 órakor. 9. Bánffyhunyon, augusztus 5-én délelőtt 9 órakor. 10. Farnoson, aug. 6-án délelőtt 10 órakor. 11. Kalotaszentkirályon, aug. 7-én délelőtt 10 órakor. 12. Magyaróronostoron, aug. 8-án délelőtt 10 órakor. 13. Székelyjón, aug. 10-én délután 1 órakor. 14. Mócson, augusztus hó 18-án délelőtt 10 órakor. 15. Pusztakamaráson, aug. 19-én délelőtt 9 órakor. 16. Bonchidán, aug. 24-én délelőtt 9 órakor. 17. Kolozsgyulán, augusztus 25-én délelőtt 10 órakor. 18. Kolozspatán, szeptember 2-án délelőtt 8 órakor. 19. Tancson, szeptember 7-én délelőtt 8 órakor. 20. Dedrádszéplakon, szeptember 8-án d. e. 9 órakor.

— Komlóhírek. Délmetországban már megennyhült az időjárás július utolsó hetében s ez jó befolyással volt a viritó komlóra. Bajorország sok vidékén, különösen a központban Spaltban már közepes termést remélnek. Würtenberghen szintén és Badenben is: de már Elzászban rosszul állnak a komlóskertek. Nem bír a toboz fejlődni, cca egyharmad termést várnak a tavalyihoz képest. Angliában igen nagy a penész baj: $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ termést várnak, de rossz minőségben. Az esős hideg éjszék azonban állandók Csehországban s július végén még inkább rosszabbodott a helyzet úgy, hogy most már kevés kivétellel csak $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ termést remélhetnek. Jó közepes termés lesz Galiciában; nincsen nagy panasz Oroszországban. De általában az idén 30—40%-a

a szokásos terméseknek hiányozni fog. A kereskedelem már a legnagyobb idegenséggel és automobillal járva körül — 50 kilónként 400 K-s elővételekkel — Saaz környékén. Galiciában 220 K-t kínálnak 50 kilónként. Ez a helyzet szignaturája! Idehaza az esők miatt hosszú a kivirítás az erdélyi részeken. A völgyi kertekben árvíz is volt. Valamivel jobb állapotok vannak a Bácskában, a hol a kivirítás igen jó, de a toboz fejlődés lassan indul meg. Itt is járnak már ügynökök s szintén kínálnak elővételeket, de 100 kilónként. Általán tartózkodni kellene ettől, vagy csak jó szerződéssel és nagy előleggel — hogy a cseh meg ne ugorhasson! Az is igaz, hogy ezt bajos visszafizetni, ha a termés nem üt be! A nagy termelő megkísérelhető termésének 20—30%-val — a kis termelő csak kész termést adjon el — addig még javulnak az árak.

s. — r. —

— A Háromszékmegei Gazdasági Egyesület Szentkereszthy Béla báró elnöklete alatt tartott legutóbbi igazgató választmányi ülésén id. Nagy Ferenc örökös tag elhunyt felett jegyzőkönyvileg adott részvételének kifejezést. Tudomásul vette Imreh Béla előadónak az egyesület által létesített legelőről szóló jelentését és elhatározta, hogy az egerpataki legelők okoskerü kihasználása végett pótlólag újabb állatok felvételére ad engedélyt. Tárgyalta a GEOSz. által a megyei gazdasági egyesületek egységes működésére vonatkozó megküldött tervezetét és ahhoz hozzájárult, kimondva, hogy a tervezet életbe léptetése után a miniszteri kirendeltségek fenntartását indokoltnak nem tartja. Elhatározta a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ átirata alapján, hogy a Balkán-államokkal kötött vámszerződések revíziója ellen feliratilag tiltakozik. Tárgyalván az O. M. G. E.-nek a cselédtörvény revíziójára vonatkozó átiratát, kimondta, hogy a revíziót kívánatosnak tartja és több módosítást is hozott javaslatba, a melyeket az O. M. G. E.-vel átiratban közölt. Pártolólag tárgyalta a Fogarasi ménes áthelyezése ellen a földművelésügyi miniszterhez intézett átiratát. Megállapította a szarvasmarhadíjazások tervezetét, továbbá elhatározta, hogy őszi buza- és rozsvetőmag kedvezményes áru kiosztása iránt előterjesztést tesz a földművelésügyi miniszternek és a községi előljáróságok, illetve gazdakörök útján a szükséges vetőmagmennyiséget sürgősen összeírta.

— A magyar cukor és szeszgyárak melasse-egyezménye. 23 magyar cukorgyár és két magyar szeszgyár (Leipzig Budapest és a győri szeszgyár) közt 5 évre szóló egyezmény jött létre, amely szerint a cukorgyárak egész melasse-termelésüket az említett két szeszgyárnak adják át. Ha a melasse-mennyiség valamely évben fölülmulja a 850.000 mm.-t, akkor a cukorgyárak vagy a többitet is átadhatják a két szeszgyárnak, vagy pedig a következő évi kampagnera rezerválhatják. A magyar cukorgyárak arra is kötelezték magukat, hogy bizonyos kivételektől eltekintve, senki másnak melasset el nem adnak és semminő formában át nem engednek. Épp így kötelezendők a cukorrépa-szállítók, a takarmányozásra melasset vásárló gazdák, valamint a melasset beszerző takarmánygyárak, hogy a melasset maguk használják föl és belőle semmit el ne adjanak. A magyar cukorgyáros cégek viszont arra kötelezték magukat, hogy új ipari cukorgyár létesítésében sem közvetve, sem közvetlenül részt nem vesznek; evvel szemben pedig a szerződő két szeszgyár az iránt vállalt kötelezettséget, hogy sem közvetve, sem közvetlenül cu-

korgyárt nem létesítenek, alapításában részt nem vesznek, a cukorgyárak hozzájárulása nélkül a melasset kizárólag saját szeszgyárakban használják föl, az egyezményen kívül álló magyar cégektől melasset sem nem vesznek, sem át nem vesznek. Osztrák vagy vámkülföldi melasset vehetnek ugyan, de csak akkor dolgozhatják föl, ha a szerződött cukorgyáraktól 800.000 mm.-nál többet nem kapnak. A szerződő két szeszgyár a Neumann testvérek aradi gyárának, a temesvári rt.-nak, a brassói Czell és fiai cégnek, valamint a Kerkai Fischel fiai cégnek az általuk az utóbbi három évben feldolgozott mennyiségek átlagának megfelelő melasse-kvantum följánlására kötelezi magát, de a részes szeszgyárak más magyar szeszgyáraknak is adhatnak melasset. A melasse minimális ára 100 kg.-ként 50 százelek netto polarizációs alapon 5 K 50 f-nél — beleértve a százalékos kassza-skontót is — kisebb nem lehet. Az egyezmény érvénye 1913. évi szept. 1-én kezdődik. Ezt az egyezményt azért ismertettük így részletesen, hogy úgy a cukorrépa termeléssel, mint szeszgyártással foglalkozó gazdaközönség a kérdéshez hozzászó hasson.

— Peronoszpóra. A múlt héten bár mérsékelt meleg volt, a bőséges nedvesség a peronoszpóra fejlődését hatalmasan támogatja. A baj a fürtökre vetette magát, Most tehát minden erővel a fürtök megvédésére kell törekedni, evégből permetezzük bőségesen a fürtöket bordói lével és fuvasuk be a még nedves fürtöket rézkénporral. A soron lévő csönkázás és hónaljzás is mihamarabb végzendő, mert e révén is a lombzat újabb megtámadásának veszélye csökken. Ujabbban az alábbi járásokban állapította meg az intézet a beküldött minták alapján a peronoszpóra jelenlétét. Erdélyben: a nagysármási (Kolozsm.), magyarigeni (Alsófehém.), erzsébetvárosi (Kisküküllöm.) és székelykereszturi (Údvarhelym.) járásban. Az elsoroltakon kívül még számos más járásból is érkezett az intézetbe peronoszporás küldemény, amely járásokról azonban a baj jelenléte már régebben megállapított.

— A Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézete Széchenyi Emil gróf elnöklésével ülést tartott, melyen Jézenszky Pál kir. tanácsos, igazgató bejelentése alapján örömmel vették tudomásul, hogy a gazdasági egyesületi titkárok nyugdíjügye teljes rendezést nyert. A belügyminiszter jóváhagyta a módosított alapszabályokat s ezek után a földművelésügyi miniszter megadta a tizenöt éven át folyósítandó 19.400 korona hozzájárulást. Ezáltal lehetséges lesz az évek hosszú sora óta szolgáló gazdasági egyesületi tisztviselők megfelelő nyugdíjban való részesítése s a nyugdíjintézet igazgatósága már első ülésében két rokkanttá lett gazdasági egyesületi titkárt nyugdíjazott és egy nyugdíjintézet megalakulása óta elhalt titkár özvegyének illő járulékot folyósított. A gazdasági egyesületi titkárok Széchenyi Emil gróf vezetésével küldötttségileg fogják megköszönni a földművelésügyi miniszter jóindulatú támogatását. Az intézetnek több mint hatvan tagja van s a titkárok által befizetett eddigi hozzájárulás körülbelül 180.000 kor.

— A jó os lótenyésztő jogyzéke. A hadügyi kormány abban a reményben, hogy a magyar lótenyésztőket érdekelni fogja, nyilvánosan közli azon jeles lótenyésztők névsorát, akik az 1909-ben vásárolt lóanyag kipróbálása alapján a csapatjelentések szerint a legnagyobb sikert érték el állataikkal. Ezek: Sachsen Coburg herceg uradalma, Esterházy Ferenc gróf,

Geist Gáspár, Geist Gyula, Gyérey Richárd, Hunyady László gróf, Károlyi Lajos gróf, Miskey Gyula, Pannónhalmi apátság, Pálffy József gróf, Trautenberg Frigyes báró és Zichy Ferdinánd gróf az I. sz. bizottság területén; Berchtold Lipótné grófnő, Harkányi Andor báró, Gerliczy Ferenc báró, Vojnich Simon, Nákó Sándor gróf, József főherceg uradalma és Wenckheim Dénes gróf a II. számú bizottság területén; Bischitz János, Festic Kálmán gróf, Lippe herceg, Hunyady K. gróf, Apponyi Lajos gróf, Strasser Henrik, Széchenyi K. gróf, Kiss Gyula, Somssich Béla gróf és a tascári kegyesrend az V. számú bizottság területén; Klebelsberg Vilmos gróf, Tisza István gróf, Kemény Kálmán báró, Béli Kálmán gróf és Bethlen Árpád gróf a VI. számú bizottság területén; Sztáray Sándor gróf, Klár Sándor, Zoltán Sándor, Fay József, Graefl Jenő és Gottfried testvérek a VII. számú bizottság területén. A felsorolt tényésztőknek a hadügyi vezetőség ezen az uton is köszönetét és elismerését fejezi ki.

A Dr. BOROVSZKY-féle „szagosított BOROLIN“

a világ legjobb és leghatásosabb reuma ellenes háziszere.

Megrendelések franco eszközöltetnek. — Borolingyár: **Budapest, II. Margitrapart 45. szám.** hívánatra ingyen prospektus. 2762

— **Közlemény.** A szeszadótörvényre vonatkozó 1908. évi XXVIII. t.-c. 88. §-a értelmében a mezőgazdasági és ipari szesz főzdektől évente elvont kontingensért nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdekből kikerülő moslékot vagy maguk használják fel, vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el. A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint a folyó év július 1-től szeptember 30-ig terjedő időszakban Gschwindt r. t. budapesti cégnél 1000 q, Hirsch Ödön kolozsvári cégnél 3600 q, Neumann Testvérek aradi cégnél 5000 q és Mayer Miksa száva-marofi (Horvátország) cégnél 723 q szárított szeszmoslék kerül eladásra. Felhívjuk ez uton is az ország gazdaköztségét, hogy amennyiben szeszmoslékra szüksége lenne, annak beszerzése végezt forduljon közvetlenül fentnevezett szeszfőzdevállalkozókhoz.

— **Szent István-napi nagy ünnepély az ügetőversenypályán** Szent István napján a fővárosba rándulóknak eseményes ünnepe lesz a Központi Zsófia Gyermekkórház javára az Ügetőversenypályán rendezendő nagy sportmulatság, amely délután 2 órától a sport minden ágazatára kiterjedő programmal fog lefolyni és a melynek belépődíja az **összes helyekre 1 koronában állapított meg.** A rendezőségnek ugyanis az volt a főfeladata, hogy a Szent Istvánnapi ünnep közönsége minden nagyobb megterhelés nélkül egy olyan nagyszabású sportünnepélyben részesülhessenek, amelyet csak ily kivéte-

les humánus alkalommal az összes tényező áldozatkész közreműködése mellett lehet rendezni, mert úgy az országosan népszerű **Ferencvárosi Torna Club** s a **Magyar Kerékpáros Szövetség**, amelyek az egész délutánra terjedő sportprogramot önzetlenül rendezik, mint a gyermekszanatorium kormányzó tanácsa ez alkalommal a nagyközönség igényeit mindenképpen értékes programmal és olcsón kívánják kielégíteni. A sportmulatság céljaira báró Vojnich Sándor, az Ügetőverseny Egyesület elnöke átengedte az egész versenypályát, amelyen délután 2 órától kezdődik a **Ferencvárosi Torna Club athletikai versenye**, majd a **Magyar Kerékpáros Szövetség nagy versenye** következik. Az ünnepély színhelyén a **Győrffy János** elnöklelte alatt álló **Budapesti Lyra Dalkör** fog hangversenyt rendezni. Az est beálltával az **Apollo Projectograph** ünnepi vetített előadást tart. Azonkívül nagyszabású tombolajátékról is gondoskodott a rendezőség.

— **Az állatbiztosítás szabályozása.** A gazdatársadalmi körök értesülése szerint a kereskedelmi minisztériumban elkészítették az új biztosítási törvényjavaslat-tervezetet, melyet az egyes minisztériumok már tárgyalnak is. Mivel a gazdatársadalmat mindaddig nem tájékoztatták az iránt, hogy a szóbanforgó új biztosítási törvényjavaslat-tervezet gondoskodik-e az állatbiztosításnak rendezéséről is, felterjesztést intézett az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a kereskedelmi kormányhoz, a melyben vázlatosan utal azokra a főbb kívánalmakra, melyek az állatbiztosítás törvény útján való rendezését mulhatatlanul szükségessé teszik. Együttal fölkérte az egyesület a kereskedelmi minisztert, hogy a szóbanforgó törvényjavaslat-tervezetet át tanulmányozás végett küldje le az O. M. G. E.-nek és hogy az ezen ügyben összehívandó szaktanácskozásra az egyesületet is hívja meg. A kérelmet pártolás végett a földművelésügyi kormánynak szintén megküldötték.

— **Burgonyaszükséglet Bulgáriában.** A kereskedelemügyi miniszter szófiai szak tudósítójának jelentése szerint Bulgáriában a háború következtében erősen csökkent a burgonyatermesztés is. A készletek annyira megapadtak, hogy a városi piacon 30 frankot is elkérek a legsilányabb burgonya métermázsájáért. Mivel pedig a burgonya a bolgár nép táplálkozásában igen fontos szerepet játszik s a belföldi termesztés a szükségletet nem képes fedezni, a magyar burgonyának a béke helyreálltával kedvező piac kínálkozik. A m. kir. kereskedelmi muzeum az érdeklődőknek szívesen ad utbaigazítást.

— **Terményszállítások a hadsereg részére.** A m. kir. honvédség részére 1913 évi november 1-től 1914. október 31-ig terjedőleg Kolozsvár, Nagyenyed, Marosvásárhely, Erzsébetváros, Nagyszeben, Déva, Fögaras, Brassó, Csikszereda, Kézdivásárhely, Dés, Beszterce, Zilah és Szamosújvár katonai átvevő állomásokra nagyobb mennyiségű zab, széna, alom- és ágyszalma s tűzifa szükséges. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a Kolozsvári V. honvédker. hadbiztossága.

— **Az árvízkárosultak és a hitelszövetkezetek.** Az országos Központi Hitelszö-

vetkezel az árvízkárosultak javára a maga részéről ötezer koronát szavazott meg és küldött a segélyalap növelésére a belügyminiszterhez. Egyidejűleg hivatalos lapja útján gyűjtésre hívta föl a központ a kötelékébe tartozó összes szövetkezeteket.

— **Házinyulkiosztás.** A házinyultenyésztés föllendítése érdekében a földművelésügyi minisztérium kedvezményes áron tenyésztésre alkalmas házinyulakat oszt ki. Jelentkezéseket augusztus 31-ig fogadnak el a vármegyei gazdasági egyesületek.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONÁ-

— A MAGYAR — JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyi részi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi térffiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

4 ÁLLAMTALA
22 ELCSÖRENDŐ KIVÉRTÉS

PEFF

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
mázoláshoz teljesen készen vakolatra
fára és vasra.
Törv. védve 10041 sz. a.

LUTZ EDE és TÁRSA
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
ORFARY UTCA 8.

2761.

KÖTSZER — MENTŐSZEKRENYEK — GAZDASÁGI CIKKEK nagyválasztékban, verseny áron a

**„RÓZSA“ DROGERIA — ILLATSZER — KÖTSZER ÉS ORVOSI MŰSZER-
TÁRÁBAN, KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 13. SZÁM**

Gyógynövény beváltó állomás!

1. Igaz-e az, hogy Ön **csúzos és köszvényes** baja miatt, — bár az összes hazai és külföldi legkiválóbb fürdőket használta, — mégis a Dr. Borovszky-féle **Boro In** bedörzsölése által nyerte vissza régi jó közérzését.

Gyergyószentmiklós határán egy **275 katasztrális holdas birtok**, amely 200 hold jó szántó és rétből és 75 hold legelőből áll, kellő gazdasági épületekkel, továbbá egy ezzel összefüggő, a főtérhez közel fekvő, modernül berendezett **mezőgazdasági szeszgyár 890 hektoliter contingenssel**, kitűnő szarvasmarha és sertéshizlalo-stállóval együttesen, vagy külön-külön is családi okokból sürgősen és nagyon jutányosan, kedvező feltételek mellett **bérbeadó**.

Ajánlatokat kér a Gyergyói Hitelintézet Részvénytársaság 2948. Gyergyószentmiklós.

Tehenész-gazda

kerestetik folyó évi október hó 1-ére való belépésre

Középkorú, józanéletű, **benzinmotor kezelést értő** egyének küldjék bizonyítvány-másolatokkal felszerelt folyamodványaikat, melyek vissza nem küldetnek s tudassák fizetési igényeiket:

„Szászfenesi bérgazdaság Szászfenes Kolozs megyei cimen. 2954

Az

Erdélyrészi Gazdaközönség szíves figyelmébe!

Miután a folyó év szeptember hó 5., 6., 7. és 8. napjain — a XVII. erdélyrészi tenyészállatkiállítással kapcsolatban — fog megtartatni Kolozsvárt a **IX. erdélyrészi gép és terménykiállítás is**, hol a gazdaközönségnek minden ily tárgy szükséglete beszerzésére a lehető legjobb alkalom kínálkozik, mert mindent közvetlen szemlélet útján, kiállítási darabokban vásárolhat, felkérjük a gazdaközönséget, hogy ezirányu bevásárlási szándékait, a saját érdekében, akkorra *fenntartani* szíveskedjék.

(x)

A rendezőség.

Eladó az ördöngösi gazdaságban 42 drb vészen átment, 2 éves mangalica tenyészkoça és 2 drb kan.

Levélcim: Nagy Dénes földbirtokos Torda, (Torda Aranyosmegye.)

2953

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület, Fürdő-utca 8-ik szám.

Eladó

a gr. Wass Béla **mezőzáhi tenyészté-**ből 25 drb 4—10 éves, tovább tenyésztésre alkalmas, részben borjas részben ellős erdélyi jellegű, magyar fajta

tenyésztehen.

Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál:

Gönczi Mihály, gazd. intéző

2951

Mezőzáh.

Birtokbérlet.

Háromszéken az uzoni vasuti állomástól 6 km., Sepsiszentgyörgy állomástól pedig 5 km. távolságban 280 katasztrális hold szántóföldből s egy tanyából álló birtok

ez év őszétől

BÉRBEADÓ.

Cim megtudható:

Pieszlinger Károly gyárigazgatónál.

Brassó-pályaudvar.

2946

A tordai „SZABÓ JÓZSEF“-féle gazdasági iskolát folyó év október hó 1-én több katonai kötelezettségének eleget tett, idősebb, jó gyakorlattal bíró, szorgalmas, megbízható és józanéletű egyén végzi, kiket az iskola igazgatósága mint majorgazda, munkavezető, botos ispáni minőségben kíván elhelyezni.

Felhívjuk a munkaadók szíves figyelmét, hogy ezirányu szükségletükben az iskolát megkeresni szíveskedjenek.

Torda, 1913. július 20-án.

2952

Igazgatóság.

ŐSZI TRÁGYÁZÁS!

THOMASSALAK

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya! Óvakodjunk a hamisításoktól! Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49.

Különösen a jelenlegi **RENKIVÜLI OLCSÓ ÁRAKRA** figyelmeztetjük a vásárlókat.